

נקודות זיכוי ממס הכנסה למי מגיע וכמה?

נקודות זיכוי ממס הכנסה - מה זה, כמה מגיע, ואיך תקבלו את מה שמגיע לכם?

נקודות זיכוי ממס הכנסה יכולות להפחית משמעותית את הסכום שמנכה מס הכנסה מהמשכורת שלכם, ובמקרים מסוימים תוכלו אפילו להגיע לכך שלא תשלמו מס בכלל. זה עובד כך - יש מס על עבודה, רשות המסים גובה באופן שוטף מס הכנסה מהמעסיקים בגין המס שהעובדים צריכים לשלם (המעסיק מעביר את החבות של העובד לרשות המסים), אבל החבות הזו נסמכת על נתונים מסוימים, ומסתבר שיש הקלות גדולות במס הכנסה בגין ילדים, לימודים ועוד.

שיטת הזיכויים היא על פי נקודות - כל אירוע מס נמדד בהתאם לנקודות והנקודות שוות כסף - זיכוי בכסף מהתשלום השוטף למס הכנסה.

מול המעסיק

חשוב לדעת כמה נקודות זיכוי מגיעות לכם, וגם לבדוק מול המעסיק שלכם שאתם באמת מקבלים את כולן כי כל נקודה שווה כסף. מסתבר שיש לא מעט אנשים שבגלל חוסר תשומת לב וחוסר מודעות לא עדכנו פרטים שהיו חוסכים להם הרבה כסף. נקודת זיכוי היא סכום שמש הכנסה מקזז מהשכר של עובדים בשנת עבודה. שווי נקודת זיכוי מתעדכן בתחילת כל שנת מס בהתאם לשינוי במדד המחירים לצרכן בשנה הקודמת. נכון ל-2022, כל נקודה שווה 223 שקל בחודש ו-2,676 שקל בשנה (12 חודשים כפול 223 שקל).

אם אתם זכאים ליותר מנקודה אחת, יופחת ממס ההכנסה שלכם סכום ששווה למכפלת מספר נקודות הזיכוי בשווי נקודת הזיכוי. כאמור, נקודות זיכוי יכולות להקטין את מס ההכנסה שאתם משלמים עד לאפס, אבל כמובן שלא פחות מכך. כלומר, אם סכום נקודות הזיכוי שלכם הוא גבוה ממס ההכנסה שאותו אתם משלמים, לא תקבלו החזר נוסף (אלא אם מגיע לכם מענק מס/מס שלילי בגלל הכנסה נמוכה

הנה דוגמה - אם אתם זכאים ל-3 נקודות זיכוי בשנה, תוכלו לקבל זיכוי בסך כולל של 8,028 שקל (2,676 שקל כפול 3 נקודות זיכוי). אבל אם סך מס ההכנסה שאתם אמורים לשלם באותה שנה נמוך מ-8,028 שקל, תוכלו לנצל רק חלק מנקודות הזיכוי עד לגובה מס ההכנסה. במקרה הזה יוצא שלא תשלמו מס הכנסה בכלל.

חשוב להבחין בין נקודות זיכוי מס לבין זיכוי מס הכנסה לתושבים בפריפריה או זיכוי מס מסיבות אחרות. זיכויי מס ניתנים בדרך כלל על פי אחוז מההכנסה, בניגוד לנקודות זיכוי שניתנות ללא קשר להכנסה. כאן במדריך אנחנו מתמקדים בנקודות זיכוי.

אז למי מגיעות נקודות זיכוי ממס ?

יש די הרבה קריטריונים שמזכים עובדים בנקודות זיכוי ממס. ברוב המקרים אפשר לקבל במקביל כמה נקודות זיכוי, כך שכל שתעמדו ביותר קריטריונים, תצברו מספר רב יותר של נקודות זיכוי.

כדי לקבל את הנקודות תצטרכו למלא טופס 101 ולמסור אותו לידי המעסיק, עוד לפני שמסתיימת שנת המס. כלומר לפני סוף חודש דצמבר, ועדיף כמה שיותר מוקדם, אם כי ישנם שינויים על פני השנה שמשיפיעים על היקף הנקודות שמגיע לכם.

אם איכשהו לא הספקתם ולא עדכנתם את השינויים בנקודות הזיכוי, ועברה שנת המס, אפשר להגיש בקשה להחזר מס בלשכת פקיד השומה שאליה אתם משתייכים ולקבל החזרים עד שש

שנים אחורה. זה אולי נשמע מסובך, אבל זה לא – מילוי של כמה טפסים, ומגיע לכם כסף, ולפעמים הרבה כסף. אנשים רבים חוששים מביקור במשרדי מס הכנסה, חוששים לבקש החזרים

שמגיעים להם, משהו בסגנון "לא רוצה החזר ולא רוצה להיות תחת המעקב שלהם; אם הם ייתנו לי כסף הם ידאגו לקחת בהמשך". מנגד, ברשות המסים טענו בעבר שאין קשר בין הדברים, שהם קוראים לציבור לקבל את הכספים המגיעים לו מרשות המסים, ובמקביל הם ממשיכים לדרוש מס מכאלו שמעלימים ולא משלמים כראוי. בקיצור, אם אתם משלמים מס כמו שצריך ומגיע לכם החזר, לא אמורה להיות לכם סיבה לחשוש מלבדוק ולקבל את המגיע לכם.

בחלק מהמקרים, כמו נקודות זיכוי עבור אקדמאים או נקודות זיכוי עבור ילדים כשאתם בהליכי גרושים, יש טפסים ייעודיים שתצטרכו למלא כדי לקבל את הנקודות. כדאי להתעדכן באתר רשות המסים כדי לדעת בדיוק איך להגיש את הבקשה.

זכאות לפי תושבות

כל העובדים שהם תושבי ישראל ומשלמים מס הכנסה זכאים ל-2.25 נקודות זיכוי ממס הכנסה.

הקריטריון הזה נכון לגבי כל סוגי הזכאויות, מלבד הזכאות לעובדים זרים.

זכאות לאישה עובדת

אישה עובדת המשלמת מס הכנסה זכאית לחצי נקודת זיכוי ממס הכנסה. חצי נקודת הזיכוי ניתנת בנוסף ל-2.25 נקודות הזיכוי הניתנות לה בגין היותה תושבת ישראל. אם העובדת עומדת בקריטריונים נוספים המזכים בנקודות זיכוי, היא תוכל לקבל במצטבר את כל נקודות הזיכוי.

זכאות לנוער עובד

נערים ונערות עובדים בגילאי 16-18 שמשלמים מס הכנסה, זכאים לנקודת זיכוי אחת ממס הכנסה. ההטבה ניתנת גם לתושבי ישראל ללא הגבלת גיל, שמנוכה משכרם מס הכנסה, והם נשואים ומנהלים משק בית משותף עם בני זוג בגילאים 16-18.

זכאות בגין בני זוג

עובדים נשואים שלבני זוגם אין הכנסה, זכאים לנקודת זיכוי אחת בתנאי שאחד מבני הזוג עיוור או הגיע לגיל פרישה או שנקבעה לו נכות מעל 90%. ההטבה ניתנת לבני זוג נשואים בלבד ולא לידועים בציבור.

זכאות בגין תשלום מזונות לבן זוג לשעבר:

גרוש שנישא לבת/בן זוג אחר, והוא או בת/בן זוגו משלמים מזונות לבן הזוג לשעבר, זכאי לנקודת זיכוי אחת ממס הכנסה. נקודות זיכוי ניתנות לעובדים שהם תושבי ישראל בלבד.

זכאות בגין הורות

זכאות להורה גרוש או פרוד עבור גידול הילדים- הורה (גבר או אישה) החי בנפרד מההורה השני ומגדל את ילדיו זכאי לנקודת זיכוי אחת, ללא קשר למספר הילדים. ההטבה ניתנת החל משנת המס שבה נולד הילד ועד לשנה שבה ימלאו לו 18. רק ההורה שהילדים בחזקתו יקבל את נקודת הזיכוי. אם כלכלת הילדים מחולקת בין שני ההורים, ההורה השני יקבל נקודת זיכוי אחת או חלק ממנה לפי חלקו בהוצאות הכלכלה.

הורה פרוד צריך לצרף לאישורים הרגילים אישור על כך מפקיד השומה (ייתכן שיהיה צורך להציג בפני פקיד השומה תצהיר על גבי טופס 4440, פסק דין של בית המשפט לענייני משפחה המאשר את המשמורת על הילדים, או פירוט חשבון בנק המצביע על תשלום מזונות.)

נקודות זיכוי ל"הורה יחיד" עבור גידול ילדיו:

"הורה אחד" הוא/היא הורה לילד, המשלם מס הכנסה, שההורה השני אינו בחיים או שזהותו של ההורה השני אינה רשומה במרשם האוכלוסין. הזכאות היא לנקודת זיכוי אחת בגין ללא קשר למספר הילדים.

ההטבה ניתנת החל משנת המס שבה נולד הילד ועד לשנה שבה ימלאו לו 18.

נקודות זיכוי להורה לפעוט (מתחת לגיל 4)

החל משנת 2012, הורים לפעוטות עד גיל 4 זכאים לנקודות זיכוי ממס הכנסה בגין כל פעוט. ההטבה ניתנת רק לאחד ההורים. אם ההורים נשואים, תינתן ההטבה לגבר. במקרה של הורים פרודים או גרושים תינתן ההטבה להורה שהילד אינו בחזקתו.

במקרה של הורה אחד (כאשר ההורה השני נפטר או שזהותו אינו ידועה) יקבל ההורה היחיד את ההטבה. במקרה של הורים בני אותו מין, ההטבה תינתן לאותו הורה שאינו מקבל את קצבת הילדים.

בשנת המס שבה נולד הילד תינתן נקודת זיכוי אחת. בשנתיים הבאות תינתנה 2 נקודות זיכוי בכל שנה, ובשנה הרביעית - שבה ימלאו לילד 3 שנים - תינתן נקודת זיכוי אחת.

החל משנת 2015 גבר שנישא לאלמנה, יקבל את נקודות הזיכוי עבור ילדיה הפעוטות, גם אם הם אינם ילדיו, עד לשנת המס שבה ימלאו להם 3 שנים.

נקודת הזיכוי ניתנת לאותו הורה שלא קיבל נקודות זיכוי בגין ילדים עד גיל 18 ונקודות זיכוי בגין ילדים עד גיל 5, למעט במקרה שבו מדובר ב"הורה אחד."

נקודות זיכוי להורה לילד עד גיל 5

החל משנת 2012 זכאים הורים לילדים לנקודות זיכוי ממס הכנסה במשך חמש שנים בגין כל ילד החל משנת המס שלאחר הלידה.

ההטבה ניתנת רק לאחד ההורים: במקרה שההורים נשואים או ידועים בציבור תינתן ההטבה לאישה, ובכל מקרה אחר להורה שהילד נמצא בחזקתו או להורה שמקבל את קצבת הילדים. אם מדובר בהורה אחד, הוא יקבל את ההטבה בנוסף לנקודת הזיכוי שהוא מקבל כהורה אחד ונקודות זיכוי שהוא עשוי לקבל כהורה לפעוט מתחת לגיל 4.

החל משנת המס 2015 אישה שנשואה לאלמן, תקבל את ההטבה גם עבור ילדיו, אף אם הם אינם ילדיה שלה, וזאת עד לשנת המס שבה ימלאו להם 5 שנים.

נקודות זיכוי להורה לילד עד גיל 18

הורים לילדים עד גיל 18 זכאים לנקודות זיכוי ממס הכנסה בגין כל ילד. ההטבה ניתנת רק לאחד ההורים: במקרה שההורים נשואים תינתן ההטבה לאישה, ובכל מקרה אחר להורה שהילד נמצא בחזקתו או להורה שמקבל את קצבת הילדים.

בשנת המס שבה נולד הילד ניתנת נקודה וחצי זיכוי. ב-17 השנים הבאות ניתנת נקודת זיכוי אחת. בשנה ה-19 - השנה שבה יחגוג הילד את יום הולדתו ה-18 - ניתנת חצי נקודת זיכוי.

זכאות בגין השכלה

מי שסיים לימודים לתואר אקדמי ראשון במוסד להשכלה גבוהה מוכר בישראל לאחר שנת 2013 זכאי לנקודת זיכוי במשך שנה אחת. מי שסיים לימודים לתואר ראשון החל משנת 2007 ולכל המאוחר בשנת 2013, זכאי לנקודת זיכוי אחת למשך מספר שנים הזוהה למספר שנות לימודיו האקדמיים, אך לא יותר משלוש שנים.

הזכאות ניתנת במהלך שנת המס שלאחר השנה שבה הסתיימו הלימודים או בשנה שלאחריה. ההטבה ניתנת רק עבור תואר ראשון אחד.

במקצועות המחייבים התמחות כתנאי לעיסוק במקצוע, למשל פסיכולוג קליני, ושהתמחות בהם החלה בשנת המס שבה הסתיימו הלימודים או בשנת המס שלאחריה (אבל לא יותר מאוחר), יוכלו העובדים לבחור אם להתחיל לנצל את ההטבה כבר במהלך ההתמחות או להמתין ולנצל את

ההטבה בשנת המס שלאחר סיום ההתמחות. במקרים מסוימים ההמתנה משתלמת לעובדים, כי השכר במהלך ההתמחות הוא נמוך באופן יחסי ולעתים אינו מחויב במס כלל, ואז לא ניתן לנצל את ההטבה.

החל משנת 2005 גם מי שסיים לימודים לתואר אקדמי שני זכאי לחצי נקודת זיכוי.

למי שסיים את לימודי התואר עד סוף שנת 2013, ההטבה ניתנה החל משנת המס שלאחר השנה שבה הסתיימו לימודי התואר השני, במשך מספר שנים הזזה למספר שנות הלימוד לתואר השני, ולא יותר משנתיים.

מי שסיים את לימודיו בשנת 2014 או מאוחר יותר, זכאי להטבה במשך שנה אחת בלבד והוא רשאי לבחור אם לנצל אותה בשנת המס שלאחר השנה שבה סיים את לימודיו או בשנה שלאחריה. ניתן לקבל את ההטבה רק עבור תואר שני אחד.

מי שזכאי לתואר אקדמי שלישי, זכאי להטבה דומה שאותה יוכל לנצל החל משנת המס שלאחר סיום לימודיו לתואר השלישי.

אם עבור אותה שנת מס יש זכאות לנקודת זיכוי בגין סיום תואר ראשון וגם חצי נקודת זיכוי בגין סיום תואר שני, אין מניעה לקבל את שתי ההטבות באותה שנת מס. מי שניצל את מלוא נקודות הזיכוי שניתנות לתואר ראשון וגם לתואר שני, לא יוכל לקבל את ההטבה בגין התואר השלישי.

מי שזכאי לחצי נקודת זיכוי בגין תואר שני ובמקביל זכאי לנקודות זיכוי ממס הכנסה בגין לימודי מקצוע, יוכל לבחור אחת מהן בלבד.

אם אתם עומדים בקריטריונים נוספים המזכים בנקודות זיכוי, אתם עשויים לקבל במצטבר את כל נקודות הזיכוי. את הפרוט המלא תוכלו למצוא בפורטל נקודות זיכוי ממס הכנסה.

זכאות עבור לימודי מקצוע

מי שסיימו לימודי מקצוע, למשל הנדסאים, וזכאים לתעודת מקצוע המוכרת על ידי משרד ממשלתי, זכאים לחצי נקודת זיכוי בשנים שלאחר סיום הלימודים.

מי שסיים לימודי מקצוע עד סוף שנת 2013 זכאי לחצי נקודת זיכוי למשך מספר שנים הזזה למספר השנים שבהן למד, ולא יותר משלוש שנים. ניתן לנצל את ההטבה החל משנת המס שלאחר סיום הלימודים. מי שסיים את לימודי המקצוע אחרי שנת 2013 זכאי לחצי נקודת זיכוי במשך שנה אחת בלבד - בשנת המס שלאחר שנת סיום הלימודים או בשנת המס שלאחריה, לפי בחירתו.

מי שזכאי להטבה זו ובנוסף זכאי לנקודות זיכוי בגין תואר ראשון או תואר שני, רשאי לבחור באחת מבין שתיהן.

מי שסיימו לימודי תעודת הוראה שלא במסגרת לימודי תואר אקדמי, וקיבלו תעודת הוראה המוכרת על ידי משרד החינוך, זכאים לחצי נקודת זיכוי לאחר סיום הלימודים.

דוגמה: מורה שבשנת 2013 סיים שלוש שנות לימודי תעודת הוראה וקיבל תעודת הוראה המוכרת על-ידי משרד החינוך, יהיה זכאי לחצי נקודת זיכוי ממס הכנסה בגין לימודיו, החל משנת המס 2014 ולמשך שלוש שנים. זאת בנוסף לאפשרות לקבל נקודות זיכוי נוספות בגין סיבות שאינן קשורות בלימודים.

זכאות בגין שירות צבאי או לאומי

חיילים המשתחררים משירות חובה ומסיימי שירות לאומי-אזרחי זכאים לנקודות זיכוי במס הכנסה במשך 36 חודשים לאחר השחרור.

זכאות היא בהתאם לאורך השירות:

הזכאים	אורך השירות	מס' נקודות הזיכוי
חיילים	23 חודשים ומעלה	2
חיילים	בין 12 ל- 23 חודשים	1
חיילות	22 חודשים ומעלה	2
חיילות	בין 12 ל- 22 חודשים	1
בני ובנות השירות הלאומי	24 חודשים	2
בני ובנות השירות הלאומי	12 חודשים	1

דוגמה:

חיילת ששירתה 20 חודשים בשירות חובה והשתחררה בסוף חודש פברואר, תהיה זכאית לנקודת זיכוי אחת החל מחודש אפריל באותה שנה, למשך 36 חודשים.

זכאות בגין מוגבלות

אתם זכאים לנקודות זיכוי במקרה שאתם הורים לילד עם מוגבלויות כמו הורים לילד אוטיסט, הורים לילד או בוגר עם מוגבלות, או אחים אפוטרופוסים לבעלי מוגבלות. הזכאות משתנה לפי הקטגוריות השונות, ומומלץ להתעדכן באתר רשות המסים באילו מקרים יש זכאות ומה צריך לעשות כדי לממש אותה.

עולים חדשים ותושבים חוזרים

עולים חדשים שמנוכה משכרם מס הכנסה זכאים לנקודות זיכוי ממס הכנסה במשך 42 חודשים ממועד עלייתם לארץ. ההטבה ניתנת לגברים ולנשים.

במשך 18 החודשים הראשונים מאז העלייה לארץ הזכאות היא ל-3 נקודות זיכוי חודשיות. במשך 12 החודשים הבאים זכאי העולה ל-2 נקודות זיכוי חודשיות. במשך 12 החודשים הנותרים זכאי העולה לנקודת זיכוי חודשית אחת.

הזכאות מתחיל עם קבלת תעודת עולה, ונמשכת ברציפות גם כאשר לעולה אין הכנסה, כלומר אם במשך 42 החודשים לא הייתה לעולה הכנסה, הוא לא יוכל עוד לנצל את ההטבה.

עולה שעלה לארץ והתגייס לצה"ל או החל ללמוד במוסד על תיכוני לפני שהשלים 42 חודשים בארץ, יוכל ליהנות מההטבה לאחר שחרורו מצה"ל או לאחר סיום לימודיו. אם ניצל חלק מההטבה לפני הגיוס או לפני תחילת הלימודים, יהיה העולה זכאי לאחר השחרור או סיום הלימודים ליתרת ההטבה שטרם ניצל.

תושבים חוזרים ששהו בחו"ל שש שנים רצופות וחזרו לארץ בתקופה שבין יום 16.05.2010 ליום 30.09.2012, ומנוכה משכרם מס הכנסה, זכאים לנקודות זיכוי ממס הכנסה במשך 42 חודשים.

לתושב שחזר בתקופה שבין יום 16.05.2010 ליום 31.12.2010, נקודות הזיכוי נלקחות בחשבון בחישוב המס שלו החל מיום 01.01.2011. לתושב שחזר בתקופה שבין יום 01.01.2011 ליום 30.09.2012, נקודות הזיכוי יילקחו בחשבון בחישוב המס שלו מיום הגעתו והיותו תושב ישראל.

במשך 18 החודשים הראשונים מאז חזרתו לארץ הוא זכאי לרבע נקודת זיכוי שנתית בכל חודש, השווה בערכה ל-3 נקודות זיכוי חודשיות.

במשך 12 החודשים הבאים הוא זכאי לשישית נקודת זיכוי שנתית בכל חודש, השווה בערכה ל-2 נקודות זיכוי חודשיות.

במשך 12 החודשים הנותרים הוא זכאי ל-1/12 נקודת זיכוי שנתית לכל חודש, השווה בערכה לנקודת זיכוי חודשית אחת.

התנאים לקבלת נקודות הזיכוי זהים לאלה של עולים חדשים. נקודות הזיכוי מחושבות על בסיס שנתי, כאשר בכל שנה יינתן זיכוי שנתי כנגד ההכנסה השנתית, וגובה הזיכוי יחושב לפי מספר החדשים שהתושב החוזר ישב בישראל באותה שנה.

אם התושב החוזר לא עבד מספר חודשים במהלך שנת המס, הוא יכול לנצל את נקודות הזיכוי שלו לשם הפחתת המסים שעליו לשלם על שכרו באותו חלק מהשנה שבו עבד.

זכאות לעובדים זרים

החל משנת 2018 - עובדות ועובדים זרים חוקיים המועסקים בתחום הסיעוד בלבד זכאים ל-2.25 נקודות זיכוי.

עובדות ועובדים זרים חוקיים המועסקים בתחום שאינו סיעוד זכאים לנקודות זיכוי אחת. בנוסף, עובדות זרות המועסקות באופן חוקי בכל תחום שהוא, זכאיות לתוספת של עוד חצי נקודת זיכוי (כלומר הן זכאיות ל-2.75 נקודות אם הן עובדות בתחום הסיעוד, או ל-1.5 נקודת זיכוי, אם הן עובדות בתחום שאינו סיעוד).

[כל הזכויות שמורות לאתר hon.co.il](http://hon.co.il)

האמור אינו מהווה תחליף לייעוץ מס, ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ אישי, המתחשב בנתונים ובצרכים של כל אדם ואין בשירות משום המלצה או חוות דעת, ואינו בא במקום שיקול דעת עצמאי של הקורא.

